

СТ А Н О В И Щ Е

От: *проф. д-р Цветан Георгиев Цветков; Университет за национално и световно стопанство, катедра „Национална и регионална сигурност“, Научна специалност: Икономика и управление (Иновации и управление на инвестициите в отбраната и сигурността)*

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „**доктор**“ по научна специалност „Икономика и управление (Отбрана и сигурност)“ в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Васил Павлов Павлов*
Тема на дисертационния труд: *Възможности за подобряване на социално-икономическите аспекти на политиката за търсещите убежище в Република България*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 503/26.02.2024 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра/факултет* на УНСС по *научна специалност „Икономика и управление“* (отбрана и сигурност), съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 710/12.03.2121 г. Обучението е осъществено в *редовна/* форма през периода 2021 – 2024 г. Докторантът е придобил бакалавърска степен по специалност *„Икономика на отбраната и сигурността“* в УНСС и магистърска степен в УНСС.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с обем 190 стандартни страници, от които

159 основен текст. Текстът съдържа седем таблици и 36 фигури. Списъкът с литература съдържа 23 книги, монографии и учебници, от които пет на български и останалите на английски език; 27 научни статии и доклади, от които три на български и останалите на английски език; 25 нормативни документи и административни актове, както и 79 други източници на информация.

Трудът е структуриран в: списък на съкращенията, списък на таблиците, списък на фигурите, увод, три глави, заключение и списък на използваната литература. Съдържа четири приложения.

Дисертационният труд е посветен на проблем, който е с нарастваща актуалност в условията на съчетание от кризи, в които се намира обществото в страната, а и световната общност в последните години. Формулираната цел на изследването е да бъдат идентифицирани, представени и анализирани основните предизвикателства и пропуски в изследваните социално-икономическите аспекти на политиката за търсещите убежище на Република България и в резултат на това да бъдат формулирани конкретни препоръки за тяхното преодоляване. Считаю, че целта е ясно поставена и добре формулирана. За постигане на целта са дефинирани и според мен изпълнени шест изследователски задачи.

Избраният обект на изследването е политиката на Република България спрямо граждани на трети страни, търсещи убежище в страната и по-конкретно определени нейни социално-икономически аспекти. Предмет на изследване е подобряването на политиката за търсещите убежище на Република България посредством провеждане на анализ и формулиране на конкретни препоръки за преодоляване на идентифицираните проблеми на изследваните социално-икономически аспекти. Считаю, че и обектът и предметът на изследване са подбрани добре и се намират в логическо съответствие с останалите

характеристики на изследването. Издигната теза може да се представи по следния начин: наличните слабости по отношение на изследваните социално-икономически аспекти на политиката за търсещите убежище в Република България са от различно естество, в т.ч. управленско, икономическо, културно, психологическо, а влиянието им е комплексно. Справянето с тях изисква приложение на специфични методи за анализ, като: проучването на чужд опит, идентифицирането на добри практики, критичен преглед на съществуващата правна рамка и управленски подходи, методи, мерки, средства и действия. Считаю, че тезата, макар и доста многословна е ясно формулирана и е доказана в хода на изследването.

В увода на труда ясно и точно са формулирани и други важни за изследването елементи, като: изследователски въпроси, систематизация на използваните методи и източници на информация, ограничения на изследването, очаквани потребители на резултатите.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Изследването е построено въз основа на следната логика. Първоначално авторът представя една обобщаваща характеристика на социално-икономическите аспекти на политиката спрямо хора, търсеци убежище в Република България и извежда основните проблеми, които по-нататък са анализирани в детайли. Изследвана е също така институционалната система, отговорна за работата с хора, търсеци убежище в страната. Във втората глава са анализирани множество изследователски методи, които могат да се използват при подобен тип изследвания и са избрани най-подходящите според автора за приложение в дисертационния труд.

В третата глава е представено систематизиране на добри практики

на международни организации и на избрани държави в изследваната област и са формулирани поредица препоръки за подобряване на политиката на страната по отношение на избраните социално-икономически аспекти в следните направления: по отношение на предоставянето на образователна услуга, по отношение на настаняването, по отношение на подобряване на нагласите на местното население, финансовото осигуряване и управлението на наличните средства. Формулираните препоръки са тествани по отношение на важност и приложимост чрез анкетно проучване на мнението на 25 експерта – практики и изследователи в избраната научна област.

Считам, че поставените задачи на изследването са изпълнени, а целта е постигната.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Авторът е формулирал три научни и два научно-приложни приноса. Приемам ги, но считам, че те са научно-приложни по характер и малко по-съкратено могат да бъдат формулирани по следния начин:

1. Установени са основни характеристики на политиката за търсеци убежище в Република България, както и на институционалната система за работата с тези хора и съществуващата правна рамка.

2. Идентифицирани са същността, особеностите и основните проблеми пред изследваните социално-икономически аспекти на политиката за търсеци убежище на Република България.

3. Установени са дефицитите в сравнение с прилагани добри практики от други държави, и е аргументирано приложение на техните позитиви за отстраняване на пропуските при изследваните социално-икономически аспекти на политиката за търсеците убежище в Република България.

4. Предложени са конкретни препоръки за подобряване на

изследваните социално-икономически аспекти, адресирани до конкретни адресати.

5. Представена е собствена класификация на видовете мигранти.

6. Разработен е терминологичен речник, който систематизира понятийния апарат, свързан с изследваната проблематика и може да бъде използван от изследователи, работещи по темата.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Авторът е представил две публикации на английски език и пет публикации на български език. Една от публикациите е издадена в списание, индексирано в Scopus. Считам, че направените публикации са в авторитетни издания и отразяват важни моменти от дисертационния труд. Идеите на труда са добили достатъчна популярност.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е с обем 52 страници. Считам, че авторефератът дава обективна и точна представа за обхвата и съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд е обсъждан многократно в КНРС във всички етапи от неговото разработване. Авторът е отразил прецизно моите бележки и коментари по време на обсъжданията. Затова по отношение на завършения труд имам няколко несъществени бележки:

Тезата на изследването е ясна, но е облечена в прекалено много думи и читателят трябва да я прочете няколко пъти, за да я осъзнае.

Прекалено много внимание е отделено на изясняване на понятието „политика“ – стр. 17 – 21. Разбира се, понятието е основополагащо за труда, но близо четири страници е твърде много.

Точка 2.2. е наименувана Подбор и приложение на научни методи за изясняване на проблемите пред.... По същество акцентът в тази точка е поставен върху използването на научните методи, но няма достатъчно информация за логиката на подбора им.

Бележките ми не са от съществено значение за качествата на дисертационния труд.

8. Заключение

Дисертационният труд на Васил Павлов съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Считаю, че авторът притежава задълбочени теоретични знания и способности за провеждане на самостоятелни научни изследвания, систематизиране на резултатите от тях и тяхното правилно интерпретиране. Трудът отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане, както и на специфичните изисквания на УНСС и КНРС.

Трудът е резултат от много задълбочени, добросъвестни и дългогодишни усилия. Като отчитам множеството силни страни на труда, му давам категорична положителна оценка.

Препоръчвам на уважаемото Научно жури да приеме труда като отговарящ на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и специфичните изисквания на УНСС и да присъди на Васил Павлов Павлов образователната и научна степен „доктор” по професионална направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление” (отбрана и сигурност).

12.04.2024 г. / София

Подпис:

проф. д-р Цветан Цветков

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

STATEMENT OF OPINION

By: *Professor Tsvetan Georgiev Tsvetkov, PhD, University of National and World Economy, Scientific Specialty of Economics and Management (Innovations and Management of Investments in Defense and Security)*

Regarding: *dissertation work for awarding the educational and scientific degree "doctor" in the scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)" at UNWE.*

Author of the dissertation: *Vasil Pavlov Pavlov*

Topic of the dissertation: *Opportunities for Improving the Socio-Economic Aspects of the Asylum Seeker Policy in The Republic of Bulgaria*

Reason for presenting the opinion: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 503/26.02.2024 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the PhD student

The PhD student was trained in a PhD program at the Department of National and Regional Security, faculty of the Economics of Infrastructure in the UNWE in the scientific speciality "economics and management" (defence and security), according to the order of the rector of the UNWE No. 710/12.03.2121. The training was carried out in a regular form during the period 2021 - 2024. The PhD student has obtained a bachelor's degree in "economics of defence and security" at UNWE and a master's degree at UNWE.

2. General characteristics of the presented PhD work

The dissertation has a volume of 190 standard pages, of which 159 are the main text. The text contains seven tables and 36 figures. The literature list contains 23 books, monographs, and textbooks, five of which are in Bulgarian and the rest in English; 27 scientific articles and reports, three of which are in Bulgarian and the rest in English; 25 normative documents and administrative acts, as well as 79 other sources of information.

The paper is structured as follows: list of abbreviations, list of tables, list of figures, introduction, three chapters, conclusion, and list of references. It contains four appendixes.

The dissertation is dedicated to an issue that is of increasing relevance in the conditions of a combination of crises, which the society in the country and the world community have in recent years. The formulated goal of the study is to identify, present and analyse the main challenges and gaps in the studied socio-economic aspects of the policy for asylum seekers of the Republic of Bulgaria and, as a result, to formulate specific recommendations to overcome them. I believe that the goal is clearly set and well formulated. To achieve the goal, six research tasks have been defined and, in my opinion, fulfilled.

The chosen object of the study is the policy of the Republic of Bulgaria towards citizens of third countries seeking asylum in the country and more specifically certain of its socio-economic aspects. The subject of research is the improvement of the policy for asylum seekers of the Republic of Bulgaria by means of conducting analysis and formulating specific recommendations to overcome the identified issues of the studied socio-economic aspects. I believe that both the object and the subject of the research are well chosen and are in logical accordance with the other characteristics of the research. The raised thesis can be presented as follows: the available weaknesses concerning the studied socio-economic aspects of the policy for asylum seekers in the

Republic of Bulgaria are different, including managerial, economic, cultural, and psychological, and their influence is complex. Dealing with them requires the application of specific methods of analysis, such as the study of foreign experience, the identification of good practices, and a critical review of the existing legal framework and management approaches, methods, measures, means and actions. I believe that the thesis, although rather verbose, is clearly formulated and proved during the research.

In the introduction of the work, other elements important to the research are clearly and precisely formulated, such as research questions, systematization of the methods used and sources of information, limitations of the research, and expected users of the results.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The research is built on the following logic. Initially, the author presents a general description of the socio-economic aspects of the policy towards people seeking asylum in the Republic of Bulgaria and points out the main issues, which are further analyzed in detail. The institutional system responsible for dealing with asylum seekers in the country is also examined. In the second chapter, several research methods that can be used in this type of research are analyzed and the most appropriate ones, according to the author, are selected for application in the dissertation work.

In the third chapter, a systematization of good practices of international organizations and selected countries in the researched area is presented and a series of recommendations are formulated for improving the country's policy concerning the selected socio-economic aspects in the following directions: concerning the provision of educational services, in terms of accommodation, in terms of improving the attitudes of the local population, financial provision and management of available funds. The formulated recommendations were tested in terms of importance and applicability through an opinion survey of

25 experts – practitioners and researchers in the selected scientific field.

I believe that the set tasks of the research have been fulfilled, and the goal has been achieved.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The author formulated three scientific and two scientific-applied contributions. I accept them, but I consider them to be scientific-applied in nature and, a little more abbreviated, they can be formulated as follows:

1. The main characteristics of the policy for asylum seekers in the Republic of Bulgaria, as well as the institutional system for working with these people and the existing legal framework, have been established.

2. The nature, features, and main issues of the studied socio-economic aspects of the policy for asylum seekers of the Republic of Bulgaria have been identified.

3. Deficiencies compared to applied good practices from other countries are identified, and the application of their positives is argued to eliminate the gaps in the studied socio-economic aspects of the policy for asylum seekers in the Republic of Bulgaria.

4. Specific recommendations are proposed to improve the studied socio-economic aspects, addressed to specific experts.

5. An own classification of migrant species is presented.

6. A terminological dictionary has been developed that systematizes the conceptual apparatus related to the researched issues and can be used by researchers working on the topic.

5. Evaluation of dissertation publications

The author has presented two publications in English and five publications in Bulgarian. One of the publications was published in a journal indexed in Scopus. I believe that the publications made are in authoritative

journals and reflect important moments of the dissertation work. The ideas of the thesis have gained enough popularity.

6. Evaluation of the Abstract

The abstract has a volume of 52 pages. I believe that the abstract gives an objective and accurate idea of the scope and content of the dissertation work.

7. Criticisms, recommendations, and questions

The dissertation was discussed many times in DNRS at all stages of its development. The author has accurately reflected my notes and comments during the discussions. Therefore, regarding the finished work, I have a few minor notes:

The thesis of the study is clear, but it is presented in too many words and the reader must read it several times to realize it.

Too much attention is devoted to clarifying the concept of "policy" – pp. 17 - 21. Of course, the concept is fundamental to the work, but nearly four pages is too much.

Point 2.2. is named Selection and application of scientific methods for clarifying the problems before.... In essence, the emphasis in this point is on the use of scientific methods, but there is not enough information about the logic of their selection.

My notes are not essential to the quality of the dissertation.

8. Conclusion

Vasil Pavlov's dissertation contains scientific-applied results that represent an original contribution to science. I believe that the author has in-depth theoretical knowledge and the ability to conduct independent scientific research, systematize their results and interpret them correctly. The work

meets all the requirements of the LDASRB, the Regulations for its implementation, as well as the specific requirements of the UNWE and DNRS.

The work is the result of very thorough, conscientious, and long-term efforts. Considering the many strengths of the work, I give it a strong positive rating.

I recommend to the esteemed Scientific Jury to accept the work as meeting the requirements of LDASRB, the Regulations for its implementation and the specific requirements of the UNWE and to award Vasil Pavlov Pavlov the educational and scientific degree "doctor" in professional field 3.8. Economics, scientific speciality "Economics and Management" (defence and security).

12.04.2024 г. / Sofia

Signature:

.....

Prof. Tsvetan Tsvetkov, PhD